

ALKOHOLI

Yleistä

Alkoholilain tavoitteena on alkoholista aiheutuvien haittojen ja vaurioiden torjuminen, johon pyritään alkoholin kulutusta ohjaamalla sekä myös rajoittamalla alkoholijuomien saatavuutta ja käyttöä (Alkoholilaki 1 §). Esimerkiksi alkoholin juomatyyppistä riippuva verotus ja erilaiset tuontirajoitukset ovat tällaisia ohjauskeinoja.

Tullin tehtävänä on alkoholiveron perinnän lisäksi toteuttaa erilaisia valvonta- ja tarkastustoimia alkoholin kuljetuksessa, maahantuonnissa ja maastaviennissä. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira myöntää alkoholijuomien ja väkiviinan valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat ja alkoholivalmisteen tukkumyyntiluvat.

Määrittelyt

Tuonti

Tavaran tuonti yhteisöstä tai kolmansista maista vapaaseen liikkeeseen tai varastoitavaksi joko verollisessa tai verottomassa varastossa Suomessa.

Vienti

Tavaran vienti yhteisöön, kolmansiin maihin, verottomaan myyntiin tai muonitukseen.

Kauttakuljetus

Tavaran toimitus yhteisömaasta tai kolmannesta maasta tulli- tai vapaavaraston kautta edelleen joko yhteisöön tai kolmansiin maihin, samoin kuin kauttakuljetus ilman välivarastointia.

Varastointi

Tavaran varastointi Suomessa joko verottomassa tai verollisessa varastossa. Tulli- tai vapaavarastossa varastoitaessa alkoholia ei katsota maahantuoduksi.

Kaupallinen käyttö

Alkoholin käyttö kaupallisessa tai muussa elinkeinotarkoituksessa.

Ei-kaupallinen käyttö

Oma kulutusikäyttö. Tuotteesta ei tällöin peritä maksua käyttöön otettaessa.

Alkoholijuomien tukkumyynti

Alkoholijuoman maahantuonti ja myynti alkoholijärjestelmään kuuluvalle luvanhaltijalle, vientiin, verottomaan myyntiin tai muonitukseen.

Virallinen analyysi

EU:n hyväksymän viinialan laboratorion antama analyysitulokset. Esimerkiksi uudelta alkoholijuomalta vaadittava ensivalvontatodistus sisältää juomatyyppiltä vaadittavat viralliset analyysit. Viinin kolmasmaatuonnissa analyysitodistus on joko tulliasiakirja VI 1:ssä tai se on erillinen vastaavat tiedot sisältävä todistus.

Ei-kaupallinen maahantuonti

Alkoholijuomat

Alkoholijuoman tilaaminen omaan ei-kaupalliseen käyttöön ei edellytä lupaa. Maahantuojan tulee maksaa juomasta säädetty alkoholijuomavero ja juoma- pakkausvero. Alkoholijuomavero määräytyy juomatyypeittäin verotaulukon mukaan, juomapakkausvero on kiinteä 51 senttiä litralta, kun alkoholipakkaus ei kuulu mihinkään Suomessa hyväksytyyn palautusjärjestelmään.

Yhteisön alueelta tilattaessa maahantuojan velvollisuus on tuotteet vastaanotettuaan tehdä veroilmoitus ja maksaa verot laissa säädettyissä määrärajoissa. Jos on kysymys yhteistilauksesta, tulee tilaajat olla nimettyinä ennakkoselvitystä tehtäessä. Alkoholijuoman väkevyys voi olla korkeintaan 80 tilavuusprosenttia.

Väkiviina ja alkoholivalmiste

Väkiviinan maahantuonti edellyttää aina Valviran myöntämää maahantuontilupaa tai käyttöilupaa. Lievästi denaturoitua etanolia tai alkoholivalmistetta, joka koostumukseltaan vastaa alkoholijuomaa tai jota muutoin voi olettaa käytettävän huomattavassa määräin päihtymystarkoituksiin, saa tuoda maahan vain se, jolla on alkoholivalmisteen tukkumyynti- tai käyttöilupa.

Vahvasti denaturoitua alkoholivalmistetta sen sijaan saa tuoda maahan ilman erillistä lupaa.

Maahantuontikiellot

Suomessa asuva henkilö, joka muutoin kuin lentoliikenteessä saapuu maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta ja jonka matka on kestänyt enintään 20 tuntia, ei saa tuoda maahan alkoholijuomia.

Euroopan talousalueen ulkopuolella asuva henkilö, joka muutoin kuin lentoliikenteessä saapuu maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta ja jonka muu kuin kauttakulkuun liittyvä oleskelu Suomessa kestää enintään kolme vuorokautta, ei saa tuoda maahan alkoholijuomia.

Kaupallinen maahantuonti

Alkoholijuoma

Erillistä Valviran myöntämää maahantuontilupaa ei tarvita, mutta maahantuojan tulee esittää voimassa oleva alkoholijuomien valmistus-, tukkumyynti-, vähittäismyynti- tai anniskelulupa. Vähittäismyynti- ja anniskeluluvan haltijan tulee lupapäätöksen lisäksi esittää Valviran kirje maahantuonti-ilmoituksen vastaanottamisesta. Tukkumyyntilupa oikeuttaa myyntiin luvan haltijoille ja vientiin, vähittäismyynti- ja anniskelulupa oikeuttavat maahantuontiin yrityksen omaa vähittäismyyntiä tai anniskelua varten. Luvan voimassaolon tulli voi tarkistaa Valviran internetissä olevasta luparekisteristä (luparekisteri).

Luonnonmukaiseen (luomu-) tuotantotapaan viittaavat merkinnät

Luomuvalvonnasta ja sen valvontamenettelyistä säädetään neuvoston asetuksessa (EY) 834/2007. Jos kolmansista maista maahantuotavassa alkoholijuomassa on luomumerkintöjä (myös bio-, eko-, organic- ym. merkinnät), on maahantuojan esitettävä alkuperäinen asianmukainen luonnonmukaisesti tuotettujen

tuotteiden tarkastussertifikaatti (komission asetus (EY) N:o 1235/2008) maahantuontiasiakirjoissa. Kolmansista maista tuotavilta tuotteilta (myös alkoholijuomilta) vaaditaan lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran lupa, paitsi Yhdysvalloista tuotavilta tuotteilta.

Väkiviina ja alkoholivalmiste

Jos maahantuoja on elinkeinonharjoittaja, jolla on Valviran myöntämä väkiviinan maahantuontilupa tai alkoholilain 17 §:ssä tarkoitettu käyttöluva, on hän oikeutettu maahantuontiin. Käyttöluvan haltijan on tehtävä Valviralle ilmoitus maahantuonnista.

Vahvasti denaturoitu alkoholivalmiste

Vahvasti denaturoitu alkoholivalmiste ei edellytä maahantuontilupaa.

Viinin maahantuonti

Tuotaessa viiniä tai rypälemehua EU:n ulkopuolelta vaaditaan viinintuottajamaan asianomaisen viranomaisen vahvistama VI 1 -asiakirja tai jälleenviennissä asianomaisen yhteisömaan VI 1 -asiakirjan perusteella vahvistama VI 2 -asiakirja.

Tuotaessa viiniä ja rypälemehua yhteisön ulkopuolelta tarvitaan erityinen viinintuottajamaan asianomaisen viranomaisen vahvistama asiakirja.

Tämä VI 1 -asiakirja on todistus tuotteen koostumuksesta, alkoholipitoisuudesta ja siitä, onko tuote tarkoitettu sellaisenaan nautittavaksi. Asiakirja seuraa tavaran mukana ja se on liitettävä tullausasiakirjoihin. Tulli tekee vaadittavat merkinnät VI 1-asiakirjaan ja palauttaa sen tuojalle, jonka on säilytettävä asiakirjaa viisi vuotta.

Asiakirja koostuu:

- alkuperämaan valtuutetun viranomaisen todistuksesta (certificate). Siinä todistetaan, että tuote vastaa alkuperämaan tuotantoa ja markkinointia koskevia sääntöjä ja että sellaisenaan kuluttajalle tarkoitettun tuotteen valmistuksessa on käytetty ainoastaan yhteisön säädöksissä sallittuja menetelmiä
- Kyseisen maan virallisen laboratorion antamasta määrittelyselosteesta, analyysiraportista (analysis report).

Mikäli ei ole saatavissa tuotteen alkuperämaan laboratorion laatimaa analyysiraporttia, hyväksytään vastaava EU-maiden virallisten laboratorioden tekemä analyysi.

Virallinen, EU:n hyväksymän laboratorion, analyysitodistus on seurattava lähetystä ja maahantuojan tulee säilyttää se kirjanpidossaan.

Luettelo kolmansien maiden viranomaisista ja virallisista laboratorioista julkaistaan aika-ajoin yhteisön virallisessa lehdessä (ks. Intra / Rajoitukset). Suomessa virallinen laboratorio on Alkoholintarkastuslaboratorio (ACL) PL 33, 00181 Helsinki, puh. 020 711 11, acl@alko.fi.

VI 1 -asiakirjaa koskevista vaatimuksista on olemassa tiettyjä poikkeuksia. Todistusta ja määrittelyselostetta ei tarvita seuraavissa tapauksissa:

- enintään 5 litran säiliöihin pakatut tuotteet, mikäli kuljetettu kokonaismäärä on enintään 100 litra
- matkustajan henkilökohtaiset matkatavarat ja ykstyishenkilön lähetykset, korkeintaan 30 litraa,
- messukäyttöön korkeintaan 2 litran astioissa

- tieteelliseen ja tekniseen kokeiluun enintään sadan litran säiliöissä
- diplomaattikäyttöön, käyttöön kansainvälistä liikennettä harjoittaville vesialuksille tai ilma-aluksissa

Väkiviinan kauttakuljetus

Väkiviinan kauttakuljetuksessa maahantuonti- tai käyttö lupaa ei tarvita, jos tullille on ilmoitettu tavaraa tuotaessa sen kuljettamisesta Suomen tullialueen kautta toiseen maahan (Alkoholilaki 8 §).

Alkoholijuoman ja väkiviinan maastavienti

Alkoholilain mukaan se, joka tuo maahan tai vie maasta alkoholijuomia tai väkiviinaa kaupallisessa tarkoituksessa, on velvollinen ennen toiminnan aloittamista tekemään Valviralle ilmoituksen toimimisestaan maahantuojana tai maastaviejänä.

Alkoholijuoman ja väkiviinan valmistus- ja tukkumyyntiluvan haltijat kuuluvat Valviran raportointijärjestelmään, joka velvoittaa ilmoittamaan kuukausittain kaikki toimitukset, myös vienti.

Jos muu kuin raportointijärjestelmään kuuluva luvan haltija vie alkoholijuomaa kaupallisessa tarkoituksessa maasta, tulee viennistä tehdä ennakoilmoitus Valviralle.

Alkoholijuoman kotivalmistustarvikkeet ja laitteet

Kotitaloudessa saa alkoholikäymisen avulla valmistaa mietoja alkoholijuomia yksityiseen käyttöön muussa kuin myyntitarkoituksessa (Alkoholilaki 4§). Asetus alkoholijuomista ja väkiviinasta 5 §:ssä määritellään sallitut raaka-aineet:

Olut:

mallastettu tai mallastamaton vilja tai niistä valmistetut tuotteet, vierre tai vierreute sekä sokerivalmisteet

Muut juomat kuin olut:

tuoreet tai kuivatut hedelmät, marjat, rypäleet, raparperi tai aromia antavat kasvinosat. Ei kuitenkaan vilja tai viljavalmisteet. Huomattavaa on etteivät erilliset aromit tai valmistusaineisiin eri menetelmin lisätyt aromit tai aromivalmisteet ole sallittuja. Mehut, mehutiivisteet eivätkä uutteen ole myöskään sallittuja.

Alkoholijuoman ja väkiviinan valmistukseen soveliaiden kojeiden tai niiden osien maahantuontia valvoo Valvira. Jos on syytä epäillä laitonta toimintaa, tulee maahantuonnista ilmoittaa Valviraan (alkoholi@valvira.fi).

Sovellettava lainsäädäntö

- Alkoholilaki 1143/1994
- Asetus alkoholivalmisteista ja denaturoimisesta 1345/1994
- Sosiaali- ja terveysministeriön päätös vahvasti denaturoidun etanolin valmistamisessa käytettävistä denaturoimisaineista 893/1995
- Komission täytäntöönpanoasetus EU N:o 162/2013 alkoholin täydellistä denaturointia koskevien menetelmien molemminpuolisesta tunnustamisesta valmisteverottomuutta varten annetun asetuksen (EY) N:o 3199/93 liitteen muuttamisesta